

september 2023
verschijnt 3 x per jaar

Vlaanderen
verbeelding werkt

WAAGZ!

Waahnzinnig veel cultuur- en erfgoedtips uit 't Waasland

#03

CULTUUR
Backstage met
Bruno Vanden Broecke

ERFGOED
Vier mee!
Hiep hiep Mira

KUNST
Iedereen welkom op
Kunstendag voor Kinderen

Het Waah!-moment van Samuel Bellinkx

“Eerder dit jaar zagen mijn vrouw en ik in Cultuurcentrum Lokeren ‘Jonathan’, een theaterstuk met twee rasacteurs: Bruno Vanden Broecke en Valentijn Dhaenens. Het gaat over eenzaam sterven, artificiële intelligentie in de zorg, het verschil tussen mens en robot. We zagen een toekomst die we ons niet kunnen voorstellen, maar waar we misschien ook niet meer zo ver vanaf staan. Humor, verdriet en ontroering in één stuk.”

Leve het avontuur!

Emma Thyssen, illustrator, Sint-Gillis-Waas

"Ik groeide op in Sint-Gillis-Waas, vlakbij het Stropersbos. Het eerste wat we deden als we thuiskwamen na schooltijd, was onze speekleren aantrekken en het bos in rennen. We bouwden kampen onder de grond, slingerden aan touwen, klommen in bomen en mikten met eieren op voorbijrijdende fietsers. Dat lukte nooit en is ook snel gestopt nadat ik uit een boom ben gevallen. De avonturier in mij probeer ik wakker te houden. Ook in mijn werk. Ik vind het fijn om te experimenteren en iets bijzonders te creëren met beelden die prikkelen. Tegelijk hou ik van eenvoud en heldere lijnen. Dat zie je ook in deze illustratie, die geïnspireerd is op het campagnebeeld dat ik maakte voor de Voorleesweek van Iedereen Leest dit najaar. De eekhoorn gaf ik een speelbroekje. En de eitjes? Een ode aan het avontuurlijke Waasland!"

GEZOCHT: illustratoren met het Wase DNA

In deze rubriek gaan we op zoek naar de Wase identiteit. Ben jij illustrator en wil je mee uitzoeken wat de raapkes van 't Waasland typeert en verbindt?

Mail naar info@waahz.be

Wat is 't Waasland?

natuurlijk

#01

contrastrijk

#02

avontuurlijk

#03

#04

..

#05

Er zit iets in de Wase bodem, iets waardoor creativiteit, moed en een scheut rebellie al eeuwenlang bloeit. Ontdek en vier de rijke geschiedenis van het Waasland.

Chalet pret

Driewerf hoera, want we vieren de verjaardag van wijk Oudenbos in Lokeren. Het is dit jaar 100 jaar geleden dat de eerste steen van de neoromaanse Sint-Pauluskerk en daarmee ook de basis van de nabijgelegen woonwijk werd gelegd. 'Klein Zwitserland', zo wordt de uitzonderlijke wijk Oudenbos liefkozend in de volksmond genoemd, verwijzend naar de pittoreske woningen in Normandische 'chalet'-stijl, een ontwerp van de Franse architect Henri Jacquelin. Neem deel aan de aperitiefwandeling waarbij je doorheen deze modelwijk uit de roaring twenties en langs de befaamde weverij van Fernandus Hanus struint. Hef het glas op buitengewone Wase architectuur.

Begeleide aperitiefwandeling: 100 jaar Oudenbos • Zondag 24 september • Startplaats: Sint-Pauluskerk Oudenbos • € 3 pp • Geschikt vanaf 18 jaar • Inschrijven via toerisme.lokeren.be

Constantin Meunier, *De Boerenkrijg*, 1798-1799, *De samenkomst*, c. 1875

Goed geboerd

Studiedag 'De Boerenkrijg in context' • Zaterdag 7 oktober, van 9:30u tot 17u • Onze-Lieve-Vrouw Presentatie in Sint-Niklaas • Gratis • Het volledige programma vind je op davidsfonds.be

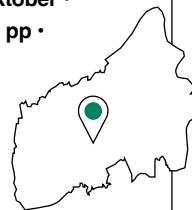

“Voor Altaar en Haard”. Met deze kreet revolteerde in 1798 de landelijke bevolking tegen het repressieve Franse regime in onze Zuidelijke Nederlanden. Dat staaltje van burgerlijke moed en ongehoorzaamheid wordt dit jaar – 225 jaar na de feiten – overal in Vlaanderen herdacht. Zo ook in het Waasland, waar duchtig gestreden werd. Davidsfonds Waasland, de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas en de Erfgoedcel Waasland besloten om de handen in elkaar te slaan en een grote studiedag te organiseren. Onder de noemer “De Boerenkrijg in context” geven experts van verschillende Vlaamse universiteiten en wetenschappelijke instellingen meer toelichting over deze opmerkelijke historische gebeurtenis. Iedereen welkom.

Mensenstreken & vossenverhalen

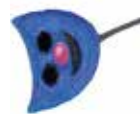
‘Burcht Malpertuus’ betreed je op eigen risico. Curator en kunstenaar Karen Oger nodigde voor deze expo 17 hedendaagse kunstenaars uit om samen met haar af te dalen in het hol van Reynaert de Vos, een oord van verderf. Het kunstcollectief legde de sporen van de hebbelijke, jaloerse en machtsbeluste mens bloot en vertaalde deze naar beeld, doek of installatie. Dat Karen haar inspiratie net nu haalde bij het bekende Middeleeuwse epos mag niet verbazen. Ze is de kleindochter van Marcel Oger, 50 jaar geleden de eerste regisseur van het Reynaertmassaspel op de Grote Markt van Sint-Niklaas. Ze groeide op met het vossenverhaal dat zijn roots kent in het Waasland en handelt over de scherpe kantjes van de mensheid. Expo ‘Burcht Malpertuus’ kadert in de festiviteiten rond het ‘Reynaertjaar’ in Sint-Niklaas en is theatraal, rauw, satirisch, dierlijk én kwetsbaar.

Expo ‘Burcht Malpertuus’ • Nog tot en met 22 oktober •
Zwijgershoek Sint-Niklaas • Standaardtarief: € 8 pp •
Meer info via ccsint-niklaas.be/expo

Kunst voor jong volk

Op 19 november vieren we Kunstendag voor Kinderen. Op die dag kunnen kinderen en hun familie een hele dag kunst beleven, van muziek en dans tot beeldende kunst. In het Waasland grijpen we deze dag aan om de verbeelding van zoveel mogelijk kinderen te prikkelen. Een mix van disciplines voor een brede mix van kinderen. Kunst voor iedereen.

“In het Waasland willen we niet gewoon focussen op kunst en cultuur op zich, maar willen we ieders recht op cultuur realiseren”, zegt **Elke Clompen** van Cultuurtuin WAAS, het samenwerkingsverband tussen 10 Wase gemeenten rond kunst en cultuur in het Waasland. “De toegang vergroten tot cultuur is één van onze doelstellingen. Los van hokjes. Met activiteiten zoals de Kunstendag voor Kinderen willen we alle kinderen en gezinnen bereiken, ook wie niet zelf de weg vindt naar ons mooie aanbod.” Ook in veel gemeenten dromen ze luidop van cultuurprojecten die inzetten op verbinding of oog hebben voor maatschappelijke uitdagingen. **Evy Van Guyse**, cultuurmedewerker van OC 't Waaigat in Zwijndrecht: “Cultuur en kunst worden vaak gezien als een luxeproduct, terwijl het een

basisrecht is. Het gaat niet enkel om toekijken, maar ook om actief deelnemen en je kunnen ontplooien. Het is onze rol cultuur open te trekken naar iedereen.” **Sofie De Schutter**, coördinator Cultuur in Kruibeke vult aan: “Concrete projecten, zoals de Kunstendag voor Kinderen zijn een dankbare manier om in te zetten op inclusie. Het is niet dat we op zo'n dag specifiek focussen op kinderen met een beperking, jongeren van kleur of kansarme gezinnen. We maken geen onderscheid en proberen iedereen te bereiken in een omgeving waarin elk kind en elk gezin zich welkom voelt.”

Samenwerken werkt

Hoe geef je daar concreet invulling aan? “We trachten een open blik te hebben en drempelverlagend te werken,” legt **Tine Mendonck** uit,

jeugdprogrammatrice CC Ter Vesten in Beveren. “Daarom is de samenwerking met andere organisaties en diensten zo interessant. Voor de Kunstendag voor Kinderen slaan we de handen in elkaar met collega's van de academie, de bib, de jeugddienst, het Sociaal Huis ...

**Kunstendag
voor Kinderen
is één bom
verbeelding.**

Evy Van Guyse,
cultuurmedewerker
van OC 't Waaigat
in Zwijndrecht

Evy Van Guyse,
cultuurmedewerker
Zwijndrecht

Sofie De Schutter,
cultuurcoördinator
Kruibeke

Tine Mendonck,
jeugdprogrammator
CC Ter Vesten,
Beveren

Elke Clompen,
regiocoördinator
Cultuurtuin WAAS

Niet alleen krijg je zo een heel divers aanbod waar iedereen zijn gading in vindt, het helpt ook om een breder publiek te bereiken. Bovendien zijn bij ons alle activiteiten gratis, waardoor de financiële drempel wegvalt. Die dag zijn ook medewerkers van het

Sociaal Huis aanwezig. Een vertrouwd gezicht, een fijne sfeer en zo voelt iedereen zich op zijn gemak.”

Creatie op locatie

“Wanneer je nog nooit naar een concert of culturele activiteit geweest bent, kan dat best intimiderend zijn”, beklemtoont **Sofie**. “Voor onze Kunstendag voor Kinderen werkten we vorig jaar samen met lokale kunstenaars die in hun atelier workshops gaven. Die waren gratis en vonden verspreid in de gemeente plaats, wat de drempel van afstand en vervoer verlaagde. Een toffe formule die we dit jaar graag herhalen. Want zo kom je op een gemoedelijke manier, in de eigen buurt, in contact met kunst, leer je iets nieuws en krijg je vertrouwen in je eigen kunnen. Heel leuk ook voor de kunstenaars om op die manier hun werkplek te delen.”

Een bom verbeelding

Cultuurtuin WAAS brengt cultuurwerkers samen om ideeën, ervaringen en expertise uit te wisselen. “Een fijne voedingsbodem”, weet **Evy**. “We krijgen inspiratie en inzage in elkaars projecten. Dat is super interessant. Hoe communiceer je laagdrempelig? Hoe betrek je mensen in kwetsbare situaties? Hoe ga je om met cultuurverschillen? ... Boeiend, al is het in de praktijk een hele uitdaging.” “Inclusie is een zoektocht”, knikt **Tine**. “Ervaring en beleving van schoonheid kan je niet opleggen. Maar we geven er met veel enthousiasme een lap op.” **Sofie**: “Soms zie je kinderen op zo’n dag helemaal openbloeien. Soms blijft er iets hangen en vinden ze de weg naar

de Academie, de bib of het podium.”

Evy: “Kunstendag voor Kinderen laat je echt voelen en proeven wat verschillende kunstvormen voor jou kunnen betekenen. Gewoon een heerlijke dag, bomvol verbeelding en lekker vuile handen.”

PRAKTISCH

Kunstendag voor Kinderen

Wat?

Elk jaar op de derde zondag van november vieren we de Kunstendag voor Kinderen. Op die dag kunnen kinderen en hun familie diverse creatieve workshops, voorstellingen, films en voorleesmomenten meepikken. Dit jaar staat deze dag in het teken van 'topstukken'.

Voor wie?

Iedereen tot 12 jaar en hun familie.

Wanneer?

Zondag 19 november 2023

Waar?

Op verschillende locaties in het Waasland.

Meer info?

Ontdek het volledige programma op cultuurtuinwaas.be en kunstendagvoorkinderen.be

de maker

Langs alle kieren waaien verhalen je tegemoet

Joost Van den Branden,
theatermaker en oprichter van
Theater Tieret uit Sint-Gillis-Waas

“Samen met illustrator Tim Polfliet werk ik aan een vertelling over **een straat boordevol kleine en grote verhalen**. Langs alle kieren waaien ze je tegemoet. Een vertelling met poppen die actrice Laurian Callebaut speelt in alle Wase bibliotheken tijdens de Voorleesweek. Ik heb lang in Sint-Niklaas gewoond, en daar had ik sterk het gevoel: hier barst het van de verhalen achter de gevels. Die ervaring sijpelt door in de vertelling. **Het veelkleurige en meerstemmige vind ik boeiend**. In de 20 jaar dat we met Theater Tieret bezig zijn, is ons publiek steeds diverser geworden. Wij brengen verhalen rond hoop, troost, ontroering en positiviteit. Universele thema's waar iedereen zich in herkent. Ik kijk er enorm naar uit om weer eens te spelen buiten een schouwburg. Dicht bij het publiek. Dat is heel puur en direct. **Kinderen zijn een erg fijn publiek om voor te spelen**. Ze zijn onbevangen en speels, je kan ze echt meenemen in je verhaal. Inspelen op de fantasie die dan opduikt, daar geniet ik zelf ook heel erg van.”

Mijn straat (5+) • Vertelling voor scholen tijdens de Voorleesweek van 18 tot 26 november • in alle Wase bibliotheken • een initiatief van Cultuurtuin WAAS en de Wase bibliotheken, met de steun van Iedereen Leest • voorleesweek.be • tieret.be

De koning van de monoloog en de man die feilloos zinnen achterstevoren uitspreekt. Ook ver buiten het Waasland kan Bruno Vanden Broecke amper nog incognito de straat op. Toch is het in Sint-Niklaas en langs de Durme dat de gevierde acteur de liefde voor taal proefde en de smaak te pakken kreeg om op de Bühne mensen in vervoering te brengen. Het is ook hier – waar zijn roots liggen – dat Bruno rust vindt en door slib en veld met nostalgie terugdenkt aan zijn jeugdjaren...

Backstage met Bruno

WIE IS BRUNO VANDEN BROECKE?

Geboren in 1974 in Sint-Niklaas • Studeerde Klassieke filologie en dramatische kunsten • Gevierd acteur, met een voorliefde voor het theater • Bekend van o.a. theatermonologen 'Para' en 'Missie', de komische televisieserie 'Het Eiland' en de film 'Loft' • In 2022 bracht hij in het VTM-programma 'Out of Office' mensen met een burn-out samen op een zorgboerderij • In het najaar speelt hij zijn nieuwe voorstelling Klink in Beveren, Sint-Niklaas en Waasmunster.

01

GEVOED DOOR DE BIB VAN SINT-NIKLAAS

“In de bibliotheek van Sint-Niklaas ontdekte ik als tiener Hugo Claus. Een erg wezenlijke herinnering. Hugo Claus durfde tegen heilige huisjes te schoppen en dat maakte indruk. Zijn gedichtenbundel ‘Heer Everzwijn’ heb ik er verslonden. Taal werd voedsel. Ik weet *begot* niet hoe lang ik met dat boek in mijn handen heb gestaan, wat ik wel weet is dat ook ik een dergelijke intense beleving bij anderen wilde uitlokken.”

02

LAMME GOEDZAK OP DE PLANKEN

“De eerste keer dat ik op de planken stond, was in een schooltoneel. We speelden in 1992 ‘Tijl Uylenspiegel’ in de Stadsschouwburg van Sint-Niklaas. Ik was Lamme Goedzak. De audities, de zenuwen in de coulissen, de adrenaline om live te spelen. De energie die vrijkwam was onbeschrijfelijk. Enerzijds heb je maar één kans, anderzijds kan je voortdurend bijsturen en zo de atmosfeer in de zaal bepalen. Wanneer ik vandaag in de schouwburg speel, dan brengt de geur me terug naar die spannende tijd.”

▼▼ In de bib van Sint-Niklaas verslond ik Hugo Claus. Taal werd mijn voedsel. Ik wilde ook zo’n beleving bij anderen uitlokken.

03

UITWAAIEN BIJ DEN DRIES

“Dit pittoreske plein in Sombeke ligt nabij mijn ouderlijke huis, de school waar ik tekenles volgde en de kerk waar ik misdienaar was. Op het naburige kerkhof liggen mijn ouders begraven. Op een bankje op dit plein heb ik als jonge gast heel wat rijstkoeken soldaat gemaakt en nagedacht over de richting die ik later uitwilde. Het is de perfecte plek om uit te waaien.”

04

NOSTALGIE TUSSEN WAAS-MUNSTER EN DEN BUNT

“Een wandelroute die langs een zijtak van de Durme loopt, de rivier die door het hart van elke Waaslander stroomt. Het klinkt chauvinistisch, maar dit is echt een prachtig natuurlandschap: riet, maïsvelden, slibgebied en rustige wandelpaden. *Op den buiten* zijn doet me terugdenken aan mijn kinderjaren op de boerderij van mijn grootvader. En het helpt me om te vertragen. Essentieel in een tijd die getekend is door burn-outs.”

GA DAT ZIEN!

Rexit! is een toneelstuk van politiek woordvoerder, speechschrijver én Waaslander Vincent Stuer over de Koningskwestie, dat inzoomt op de naoorlogse confrontatie tussen Koning Leopold III (Valentijn Dhaenens) en minister van Buitenlandse Zaken Henri Spaak (Bruno Vanden Broecke). Het stuk gaat op 19 januari 2024 in première in de KVS in Brussel.

PORTRET UIT DE REEKS 'ZWART-WITTE JAZZ' (2019) • OLGA LADIK

Ontdek meer boeiend werk van deze kunstenaars uit Stekene op de expo in de Sportstek • Nieuwstraat 60D • Stekene • 1 september tot 31 december 2023
(tijdens de openingsuren van de Sportstek)

Maak me los, hang me aan je muur.

KORT & bondig

STEM OP JOUW FAVORIEETE ERFGOED

Voor de Wase Erfgoedprijs 2023 zijn maar liefst 18 projecten genomineerd. 18 pareltjes die het mooie erfgoed in ons Waasland koesteren. Ze speuren naar verloren verhalen, belichten historische figuren en plekken, graven naar eeuwenoude praktijken in de klas. Welk erfgoedproject spreekt tot jouw verbeelding en mag de Publieksprijs winnen?

Stem op je favoriete erfgoedproject van 20 september tot 20 oktober 12 uur, op waseerfgoedprijs.be • De uitreiking van de Wase Erfgoedprijs vindt plaats op zaterdag 21 oktober in Lokeren • een organisatie van de Erfgoedcel Waasland en Erfpunt

CROWDFUNDING BOELWERF

Hier waak ik

De iconische Boelwerfkraan behoort tot het collectief geheugen van Temse en omstreken. De oude reus werd in 1957 gebouwd in opdracht van scheepsbedrijf Cockerill Yards in Hoboken. Na het faillissement van het bedrijf kwam de torenkraan naar Temse, waar ze nog altijd waakt over de Schelde. De kraan is beschermd als monument en aan restauratie toe. Daar hangt een torenhoog prijskaartje aan vast. Help jij mee de kraan te bewaren voor toekomstige generaties? Vele kleine giften zetten grote dingen in beweging.

Doe mee aan de crowdfunding op www.herita.be/nl/boelwerfkraan-temse • Jouw gift maakt het verschil

3.087 kilo

Zoveel wegen alle klokken samen van de beiaard in Temse. In totaal zijn er 40 klokken. De grootste, en laagste in toon, weegt 509 kg en heeft een doorsnede van 1 meter! De eerste 23 klokken werden in 1976 in Frankrijk gegoten. In 2009 kwamen er 15 Duitse klokken bij en 5 jaar later nog eens 2 Nederlandse. Een streling voor het oor, dat internationale klokkenspel.

Kom luisteren en genieten elke eerste zaterdag van de maand van 14 tot 16 uur aan het belfort op de Markt van Temse • Je kan een rondleiding reserveren in de beiaard via beiaard@temse.be

StuBru-presentator Stijn Van de Voorde spot the next big thing in muzikaal Waasland

SCAN & BELUISTER!

Wie opgroeit in de schaduw van de Klingse bossen verdient een stevige uitlaatklep. Alcohol is de makkelijkste oplossing, maar snedige rock-'n'-roll werkt ook helend. **Get Well** uit Sint-Gillis-Waas is vertrouwd met beide fenomenen, dat bewijst het meer dan voortreffelijke 'Drink Alone and Die.' Er bestaan veel groepjes met een bas, een drum en wat gitaren, maar Get Well weet net iets beter hoe je tempo, melodie en een goeie indiegitaar proper combineert.

Dreampop, dat is de term waarmee de Lokerse band **Neo Minor** het vaakst wordt omschreven. Goeie hooks, maar niet té poppy. Dromerig, maar niet té zweverig. Het is niet eenvoudig om een juiste synth over een indiegitaartje te laten zweven, maar Neo Minor weet hoe dat moet. Daarvoor krijgen ze al mijn sympathie en respect. En laat ons vooral ook niet vergeten dat zangeres Astrid een prima stem heeft.

Voor singer-songwriter **Ellis Mane** een hipster uit Gent werd, was ze gewoon Elisa De Pauw uit een meer rurale hoek van het Waasland. Elisa is een enorm muzikaal talent, want op een podium kan ze het solo (met loopstation) of met sax en drums. Ik begrijp vergelijkingen met Courtney Barnett, maar bij Ellis Mane klinkt het allemaal net iets vrolijker. In haar liedje 'Nobody is Happy All The Time' legt ze uit hoe dat komt. Beluister ook eens haar Dire Straits-cover. Talentje!

© Elke Pannier

▼▼ Jong en je wilt wat?

Jasmijn Ampe,
cultuurfunctionaris Temse

“Jongeren en cultuur, het lijken soms twee aparte werelden. Terwijl het zo’n mooie kruisbestuiving kan opleveren! Daarom ben ik zo blij met MAAK_ MAAK: een driejarig traject waarin jeugd-, cultuur- en welzijnspelers in het Waasland samenwerken aan creatieve projecten voor, door en met jongeren. Temse werkt hiervoor samen met jeugdhuis Vagevuur uit Lokeren. We willen een oase voor en met jongeren creëren. Een heerlijke plek waar ze zich creatief uitleven en zichzelf kunnen zijn. Een avontuur, ook voor ons!”

In september lanceren we een oproep naar jongeren in alle Wase gemeenten om het creatieve in zichzelf te ontdekken en naar boven te halen! • Meer info vind je op maakmaak.be

Een hafel mupsels

WAAS DIALECT VOOR EEN HANDVOL MISPELS

Een lichtpuntje in koude dagen. Dat wilde Sint-Maarten zijn. En in Beveren en Zwijndrecht is hij dat nog altijd. Op 11 november trekt hij als vanouds door de gemeente: als een Romeins soldaat met rode mantel en typerende helm. Natuurlijk hoort daar lekkers bij. Een hafel mupsels bijvoorbeeld? Lekker, gezond en op hun best na een vriesnachtje.

Beleef Sint-Maarten • 10 november met licht- en vuurspektakels in Hof ter Saksen, Beveren • 11 november rondrit door de straten met ‘massagriël’ op de markt van Beveren • beverenverkennen.be • 11 november rondrit door het centrum van Burcht, traditionele griel en als afsluiter volksdansen en -spelen in de Sint-Martinusschool • zwijndrecht.be

Stap in een smeltkroes

Circle of Life is een bruisende, rituele beleving. Muzikanten, zangers, dansers en spelers uit Antwerpen, Gent en het Waasland nemen je mee in een wereld vol geur, smaak, klank en kleur. Textiel en decor zijn handgemaakt door meer dan 20 paar vlijtige handen uit oost, west, zuid en noord.

Circle of Life • 1 en 2 september in CC ter Vesten, Beveren en 15 september in Cultuurcentrum Sint-Niklaas • een samenwerking tussen CC Sint-Niklaas en CC Ter Vesten Beveren i.s.m. Madam Fortuna, Cultuurtuin WAAS, Welzijnshuis Sint-Niklaas, SAAMO Kallo e.a. Met steun van Vlaanderen • Tickets via madamfortuna.be

de kenners

▼ Twee kapellen, een eeuwenoude twist

Luc De Brant van heemkring d'Euzie uit Stekene en Urbain Van Kemseke van heemkring De Kluize uit Sint-Gillis-Waas zetten een eeuwenoude twist recht.

“De Heirweg-of Twistkapelletjes hebben een unieke geschiedenis. Vroeger hing hier één kapelletje aan een boom. Maar dat zorgde voor onenigheid. Tot 1800 werd het offergeld uit de kapel gebruikt om de mis te financieren. Met de Franse Revolutie werden kapellen staatseigendom, waarop het OCMW van Sint-Pauwels zich aan het begin van de 19e eeuw niet enkel de kapel maar ook de offergelden toe-eigende. Het volk en de parochie van Kemzeke waren daar niet mee gediend,” verklaart Luc. **“Geregeld braken de inwoners van Sint-Pauwels en Kemzeke het offerblok open om met het geld aan de haal te gaan,”** vult Urbain aan. “Om de ruzie tussen beide gemeenten te temperen, besloot de pastoor van Sint-Pauwels in 1805 om een tweede kapel op te richten, **één kapel voor elke parochie.**” Vandaag staan de kapelletjes harmonieus tegenover elkaar.

De Erfgoedcel Waasland zet zich in om de meer dan 1500 Wase kapelletjes in kaart te brengen, lees meer op erfgoedcelwaasland.be/kapelletjeserfgoed

Sommige recepten worden al honderden jaren doorgegeven, vaak van moeder op dochter. Zo ook het recept voor Wase Vlaai, waarvan gesmikkeld wordt wanneer de kermis in Sombeke neerstrijkt op en rond 16 augustus. Elk jaar maakt Paula Ternest kermisvlaaien voor familie, vrienden en burens. En dat doet ze met een fikse snuif zorg en liefde.

Wase vlaai

met
sinaasappelschillen

“Op 16 augustus vieren we Sint-Rochus, de patroonheilige van Sombeke. De jaarlijkse kermis is een restant van die feestdag. Overal in Sombeke worden dan vlaaien gebakken. Het eerste kookboek van de Boerinnenbond, dat dateert uit 1927 en waarvan ik een exemplaar in mijn bezit heb, vermeldt deze Wase vlaai. Maar de traditie gaat verder terug. Mijn moeder leerde het van haar moeder en ze gaf op haar beurt de kennis door aan mij. Het vlaai-bakken is een ritueel dat met zorg, liefde en precisie wordt uitgevoerd. Ik knip mijn nagels kort, bind mijn haren vast, trek mijn schort aan en ik zet mijn oude vlaaikommen klaar. Net zoals mijn moeder dat deed, mix ik alle ingrediënten met een houten lepel. Zo verkrijg je het beste resultaat. Terwijl ik de handelingen uitvoer, voel ik me verbonden met mijn moeder zaliger. Wanneer ik vlaaien maak, dan mag niemand me storen. Geen gebabbel, pure concentratie. Eens ze klaar zijn, dan is het feest. Soms maak ik wel veertien vlaaien. De kinderen, de kleinkinderen, de burens, de vrienden die koers komen kijken, ze komen allemaal een spie halen. Heerlijk hoe een lekkernij mensen verbindt. En heerlijk hoe de geur nog dagenlang in huis blijft hangen.”

▼▼ **Ik mix alle ingrediënten met een houten lepel. Net zoals mijn moeder dat vroeger deed.**

**Paula Ternest (73),
voorzitter van Ferm
Sombeke en
begenadigd
vlaaienbakster.**

DIT HEB JE NODIG

1 l volle melk, 165 g peperkoek, 1/3de pak ronde beschuiten (±45 gr), 40 g speculaas, 165 g platte macarons (natuur), 4 el donkere kandjsuiker, 95 ml donkere kandjsiroop, 135 g donkere rietsuiker, 2 eieren, 1 el maïzenabloem, 1 el vanillebloem, 1 tl kaneel, 1 tl foelie, snuifje zout (optioneel: heel fijn gesneden gekonfijte sinaasappelschil).

ZO MAAK JE HET

Verkruiemel de peperkoek, het beschuit, de macarons en de speculaas. Giet de melk in een kookpot en verwarm op een zacht vuur. Voeg de fijnge maakte ingrediënten en sinaasappelschil al roerend toe. Maak bindmiddel door de mix van maïzenabloem, vanillebloem, kaneel en foelie te mengen in een tas met melk. Voeg het bindmiddel toe aan de kookpot wanneer de melk kookt. Zet van het vuur en voeg vervolgens de suiker, de siroop en de losgeklopte eieren toe. Roer stevig door. Schenk het mengsel in een vuurvaste kom en bak 1u lang in een op 200° C voorverwarmde oven.

NAZOMEREN OP DE 'KERREMES'

Al eeuwenlang vierten we kermissen in onze streek. Die zijn een overblijfsel van de 'kerkmisse' die men in de middeleeuwen opdroeg aan de patroonheilige van een parochie. Het officiële deel vond plaats in de kerk, het feest erbuiten. Mettertijd verschoof het religieuze aspect naar de achtergrond. Maar het gemeenschapsgevoel blijft: kermissen brengen alle inwoners bijeen.

Vestjes en Molekenskermis met historisch waterbaktornooi • 16-17 september in Waasmunster • vestjen.be • Kovekenskermis met traditionele reuzenstoet • 22-24 september in Lokeren • koveken.be

ERFGOEDEREN

▼ Een oude fietsbel?

Juliette en Arthur Lefrançois,
11 en 12 jaar, Zwijndrecht

Goede gok, Arthur en Juliette, maar dit is een scarificator. Een ingewikkeld woord voor 16 messen in een doosje. Niks bijzonders? Toch wel. Artsen gebruikten dit instrument, ook wel kopsnepper genoemd, vanaf de jaren 1700 en nog zeker tot het einde van de 19e eeuw bij het 'aderlaten'. Met één druk op de hendel schoten vlijmscherpe mesjes naar buiten om sneetjes te maken in de huid van de patiënt. Bloed afnemen zou allerlei ziektes en kwaaltjes verhelpen, zo dachten ze toen. En dit was al een hele verbetering, want anders mochten vlooien of bloedzuigers het klusje opknappen (slik).

Dit gruwelijk juweeltje is te bewonderen in Curiosum – een huis vol herinnering, een nieuw curiositeitenmuseum in het gerenoveerde Huis Janssens • preview op Open Monumentendag op 10 september • opening op 28 oktober • Zamanstraat 49, Sint-Niklaas • museasintniklaas.be

Nog meer griezen? Los op Halloweenacht een mysterieuze moord op in het museum met de ErfgoedApp • gratis inschrijven via 'Activiteiten' op museasintniklaas.be

Naam: Lola (3,5 jaar)
Ras: Zwitserse Herder
Karakter: rustig, waakzaam, family-minded en een tikje jaloers
Haar mandje staat in: Waasmunster bij baasjes Rebecca en Jacques

Naam: Bas (3,5 jaar)
Ras: Golden Retriever
Karakter: volgzaam, speels, koppig en eigenwijs, met gevoel voor humor
Zijn mandje staat in: Waasmunster bij baasjes Nele en Lieven

Honden hebben een verbindende eigenschap. Tijdens wandelingen worden banden gevormd en bruggen gebouwd. Zo ook tussen Rebecca en Lola én Nele en Bas die vandaag de Mirabrug besnuffelen.

Geen brug te ver voor Lola & Bas

“Net als wij zijn ook onze honden de beste maatjes. We wonen allebei vlakbij de Durme. De Mirabrug is dan ook een vaste bestemming van onze vele wandelingen. De dijken rond de brug geven uitzicht op prachtig nieuw natuurgebied. Soms willen onze honden meer spelen dan wandelen en zijn wij meer bezig met leiband te ontwarren dan dat we kilometers afleggen. Af en toe stoppen we zodat Lola en Bas kunnen lopen door het lange gras of ravotten in de beek. Zo genieten wij van al het moois rondom ons, zoals de knappe architectuur van de Mirabrug en het groen rondom.”

WAT JE ONTDEKT ALS JE VERDER SNUFFELT

De Mirabrug is meer dan een verbinding tussen Waasmunster en Hamme. Dit knap ‘staaltje’ architectuur werd

▼▼ Terwijl onze honden ravotten, genieten wij van de knappe architectuur.

Rebecca Muller & Nele D’hooge

OPEN MONUMENTEN DAG

Zondag 10 september •
Thema: 'Met hart en ziel' met
Sint-Niklaas als gaststad • Het
volledige programma ontdek
je via erfpunt.be of via de
brochure in de infopunten
van de Wase steden en
gemeenten.

gebouwd op het einde van de 19e eeuw en heeft sindsdien heel wat doorstaan. Tijdens WOI werd het middelste deel de lucht in geblazen om zo de Duitse bezetter de doorgang te ontzeggen. En in 1971 speelde de brug over de Durme een rol in de iconische film 'Mira', met Willeke Van Amelrooy en Jan Decler. Ook die film sloeg in als een bom. Ze luidde het begin in van de seksuele revolutie en zette – door pikante naaktscènes – de Lage Landen in rep en roer. De brug die voordien bekend stond als 'Driedelige Metalen Vakwerkbrug met Draaibaar Middendeel' werd prompt omgedoopt tot Mirabrug. Bekt nèt wat beter. Sinds 1991 is ze een beschermd

monument. In 2002 werd ze met liefde gerenoveerd en een jaar later feestelijk ingehuldigd door Jan Decler en Willeke Van Amelrooy.

Op Open Monumentendag wordt het 20-jarig jubileum van de renovatie van de Mirabrug gevierd met een waar volksfeest. Bewonder de werking van de brug, geniet van straatanimatie en foodtrucks, maak een boottocht of begeleid wandeling en bezoek de boeiende expo. Meer info op waasmunster.be/hiephiepmira

#EIGENWAAS

Waaslanders – met vier of twee pootjes – trekken er graag op uit. Een eigenwase blik op cultuur en erfgoed in onze streek.

Ontdek de geschiedenis van Beveren dankzij het werk van hoogleraar theologie Jan Frans van de Velde (1743-1823), bijgenaamd Eximius #openmonumentendag #erfgoedcollectie #literaireschatten #Beveren

Bruisende interactie op het podium bij BOEF! #familievoorstelling #muziektheater #interactieftheater #demaan #ccsintriklaas

Jouw foto hier? Post 'm op Instagram met #eigenwaas en #waahz

Blik op bewegingen in cultuur

Verbinden is de kunst

Waarom de toekomst van cultuur in inclusie ligt

▼▼ In onze samenleving vandaag zijn we allemaal potentieel kwetsbaar.

Wouter Van Bellingen begeleidt organisaties op weg naar inclusie en diversiteit. Hij is één van de meest gevraagde opinieleiders over inclusieve diversiteit en de impact van diversiteit op de samenleving. Wouter werkte van 2014 tot 2020 bij het Minderhedenforum als directeur en opdrachthouder Integratiepact. Voordien was hij jeugdconsulent (1995 - 2005) en vervolgens schepen van de stad Sint-Niklaas (2007 - 2013).

“Dat er nagedacht wordt over inclusie in de cultuursector, juich ik alleen maar toe. Tolerantie, gelijkwaardigheid, vrijheid, openheid, dialoog: het zit in het DNA van kunst en cultuur. Inclusie zou dus eigenlijk een evidentie en geen issue moeten zijn. Maar toch wordt inclusie vaak als een opdracht gezien. Als een ‘moeten’. Terwijl het een verhaal is van ‘mogen’ en ‘kunnen’. Mogen, omdat diversiteit een verrijking is, voor publiek én makers. Kunnen, omdat we in het verleden al meermaals bewezen hebben dat cultuur voor iedereen geen utopie is. Of dat vanzelf ging? Natuurlijk niet. Een droom realiseren, begint bij een handjevol pioniers die elke dag die droom een beetje méér waarmaken. Met vallen en opstaan. Natuurlijk zijn de tijden veranderd. Maar ook nu gaat het over: zoveel mogelijk mensen betrekken. We moeten dan ook af van het idee dat inclusie uitsluitend over kansengroepen gaat. Financiële of psychische kwetsbaarheid, stress, eenzaamheid ... in onze samenleving vandaag zijn we allemaal potentieel kwetsbaar. Iedereen bereiken, daar gaat het om. De korteketengedachte in cultuur is me erg genegen: denk lokaal, creëer lokaal, ontmoet globaal. Misschien moeten we echt eens nadenken over hoe we van onze cultuurhuizen die laagdrempelige, gastvrije ontmoetingsplek maken waar iedereen op verhaal kan komen. Want dan komen mensen vanzelf binnen. Waarom ook niet je foyer openstellen buiten de voorstellingen? Of je infrastructuur ter beschikking stellen aan groepen die je moeilijk bereikt? Ga ook zelf naar buiten. Trek naar wijken, sla een babbeltje met jongeren, kom te weten welke drempels ze ervaren. Samen creëren werkt ook beter dan divers programmeren. En in plaats van alles lang vooraf vol te plannen, kunnen we ook ruimte voorzien om publiek dat we nu niet bereiken, te laten ervaren wat er allemaal mogelijk is wanneer verbeelding en creativiteit vrij kunnen stromen. Een cultuurhuis als een broedplek waar mooie verbindingen ontstaan, niet alleen via groot spektakel maar door kleine momenten van verwondering. De wereld heeft het nodig.”

Ontdek hoe onze Wase cultuurhuizen op Kunstendag voor Kinderen voor iedereen de rode loper uitrollen • zondag 19 november 2023 • meer info op kunstendagvoorkinderen.be

WAASLAND

Beleef een onvergetelijk avontuur
in het Waasland.
Omdat het verrassende soms
heel dichtbij ligt.

ONTDEK VERRASSEND
FIETSRUTES OP
WWW.WAASLAND.BE

colofon

WAAHZ!-magazine is een uitgave van Cultuurtuin WAAS en de Erfgoedcel Waasland (deelwerkingen van Interwaas) i.s.m. Beveren, Kruibeke, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht.

BLADCOÖRDINATIE
Sophie Coppens

VORMGEVING
Lies Schrevers

REDACTIEKERN
Elke Clompen, Sophie Coppens,
Thijs Dekeukeleire, Gitte Derluyn,
Koen Dewanckel, Elke De Schryver,
Ines De Smet, Frederik Rogiers,
Anneleen Stollman, Maya Trienpont,
Astrid Van der Schueren, Merel Vereecken
en Sophie Vermeire.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Lieve Truyma, voorzitter Cultuurtuin WAAS
Lamstraat 113, 9100 Sint-Niklaas

CONTACT & INFO
info@waahz.be

Cultuurtuin
WAAS

interwaas

BEVEREN
VERBINDT

Kruibeke
Gemeente

Lokeren
Fet Naturel

GEMEENTE
MOERBEKE

stad
Sint-Niklaas

stekene van nature actief

waas
munster

Zwijndrecht
KOESTER JE TOEKOMST

Vlaanderen
verbeeldt werkt

Niets uit WAAHZ!-magazine mag geheel of gedeeltelijk overgenomen worden of vermenigvuldigd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

literair festival Sint-Niklaas

curator Kristien De Wolf

(*) Maar zwarte sneeuw is er in overvloed

28 en 29 oktober 2023
in de Paterskerk

programma & tickets

ccsint-niklaas.be | sint-niklaas.bibliotheek.be

facebook.com/archipelfestival

FOYER
LITERAIRE

LITERATUUR
VLAANDEREN

de
Bib

stad
Sint-Niklaas

stad
Sint-Niklaas

stad
Sint-Niklaas